

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **Z. M. (dříve E.)**, zastoupená JUDr. Petrem Navrátilem, advokátem se sídlem Joštova 138/4, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2025, čj. MV-28847-7/SO-2025, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 10. 2025, čj. 41 A 12/2025-28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně podala 6. 5. 2015 Ministerstvu vnitra žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území podle § 67 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Rozhodnutím z 15. 1. 2025, čj. OAM-7120-140/TP-2015, Ministerstvo vnitra žádost žalobkyně podle § 75 odst. 2 písm. f) zákona o pobytu cizinců zamítlo. Odvolání žalobkyně žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla a rozhodnutí ministerstva potvrdila.

[2] Žalobu žalobkyně krajský soud výše uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle doručanky ve správním spisu bylo rozhodnutí žalované doručeno do datové schránky tehdejší zástupkyně žalobkyně 31. 3. 2025, což žalobkyně uvedla rovněž v žalobě. Třicetidenní lhůta k podání žaloby podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců uplynula 30. 4. 2025. Žalobkyně však podala žalobu, prostřednictvím svého nynějšího zástupce,

datovou schránkou až 30. 5. 2025. Žaloba tedy byla podána opožděna, přičemž zmeškání lhůty nelze prominout.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] **Žalobkyně** (dále „stěžovatelka“) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Namítla rozpor třicetidenní lhůty pro podání žaloby dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců s ústavním pořádkem a unijním právem, jelikož narušuje právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“), čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“) a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále „Listina EU“). Podle stěžovatelky musí být stanovená lhůta přiměřená povaze věci. Zkrácení zákonné lhůty na polovinu oproti obecným dvěma měsícům podle § 72 s. ř. s. bez jakéhokoli odůvodnění či kompenzačního mechanismu nepoměrně zatěžuje cizince oproti ostatním účastníkům správních řízení, nadto v agendě, která má pro cizince zásadní význam. V daném případě povolení k trvalému pobytu v řízení, které trvalo cca deset let.

[5] Namítla rovněž rozpor § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců s unijními zásadami rovnocennosti a efektivy, jakož i se zásadou přiměřenosti z důvodu absolutní neprominutelnosti zmeškání třicetidenní žalobní lhůty. V případě, že Nejvyšší správní soud dospěje k závěru o nemožnosti prominutí zmeškané lhůty, je namísto aplikovat princip *restitutio in integrum* a vrátit věc krajskému soudu k posouzení důvodů omluvy zmeškání.

[6] Podle stěžovatelky existující judikatura umožňuje ústavně konformní restriktivní výklad. Nejvyšší správní soud připustil, že striktní výklad prekluzivních lhůt ustupuje ústavním garancím, pokud by došlo k odepření spravedlnosti. Evropský soud pro lidská práva pak zdůraznil, že lhůty musí poskytovat dostatečný prostor k přípravě kvalifikovaného podání. Zkrácená žalobní lhůta představuje procesní překážku pro uplatnění hmotného práva. Podle ústavního soudu platí, že čím závažnější je zásah do základních práv, tím robustnější má být soudní ochrana.

[7] **Žalovaný** se pouze stručně ztotožnil s napadeným usnesením.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele

pokračování

s. ř. s. zákonem č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4). Nejvyšší správní soud tak přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to *i)* z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo *ii)* v případě zásadního pochybení krajského soudu.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stěžovatelka kasační stížností nesporně skutečnost, že rozhodnutí žalované bylo doručeno stěžovateli (do datové schránky její tehdejší zástupkyně) 31. 3. 2025, ani to, že žaloba krajskému soudu došlo 30. 5. 2025. Nejvyšší správní soud obě skutečnosti ověřil ze správního spisu, resp. spisu krajského soudu.

[11] Podstatou kasační argumentace je tvrzení, že třicetidenní lhůta podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je neústavní a v rozporu s unijním právem.

[12] Soudní judikatura se již opakovaně vyjádřila k povaze a významu lhůt v právu. Dle ustálené judikatury Ústavního soudu „[s]myslem právního institutu lhůty je snížení entropie (neurčitosti) při uplatňování práv, resp. pravomocí, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích (což hraje zejména důležitou roli z hlediska dokazování v případech sporů), urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů. Tyto důvody vedly k zavedení lhůt již před tisíci lety“ [nález ÚS ze 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb. (N 163/9 SbNU 399), a na něj navazující nález ÚS z 2. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 216/18 (N 48/93 SbNU 155), bod 23]. „Zrušení lhůt porušuje zásady právního státu, neboť významně zasahuje do principu právních jistot, který je jednou ze základních náležitostí současných demokratických právních systémů. Lhůta sama o sobě nemůže být protiústavní. Může se však takto jevit s ohledem na konkrétní okolnosti“ [nález ÚS ze 6. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 46/2000, č. 279/2001 Sb. (N 84/22 SbNU 205)].

[13] Otázkou ústavnosti třicetidenní lhůty pro podání žaloby stanovené v § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jehož formulace se od účinnosti tohoto zákona dosud nezměnila, se Ústavní soud zabýval v usnesení z 5. 3. 2002, sp. zn. I. ÚS 609/01. Dospěl k závěru, že lhůta je souladná s ústavním pořádkem a vytváří stejné podmínky pro všechny dotčené osoby bez diskriminace. K tomuto závěru se následně Ústavní soud plně přihlásil také ve svém plenárním nálezu z 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, č. 9/2010 Sb. (N 250/55 SbNU 415), bod 30, či v usnesení z 30. 6. 2020, sp. zn. I. ÚS 1543/20. Nejvyšší správní soud uvedený závěr následoval v rozsudcích z 20. 10. 2016, čj. 2 Azs 235/2016-29, body 9 až 11, z 29. 11. 2019, čj. 5 Azs 392/2019-28, body 24 až 26, či v usnesení z 9. 10. 2025, čj. 1 Azs 142/2025-43, bod 8.

[14] V rozsudku z 28. 4. 2017, čj. 2 Azs 60/2017-48, Nejvyšší správní soud posuzoval patnáctidenní lhůtu pro podání žaloby podle § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Dospěl k závěru, že uvedená lhůta, jež je svojí délkou poloviční ve srovnání s třicetidenní lhůtou podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, není neústavní ani rozporná s unijním právem. Neshledal její diskriminační charakter, a tedy ani porušení zásady rovnocennosti. S odkazem na judikaturu Soudního dvora neshledal rozpor ani se zásadou efektivit. Uvedený rozsudek tak dostatečně odpovídá na kasační námitky stran rozporu s unijním právem uplatněné ve vztahu ke lhůtě podle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[15] Judikatura Nejvyššího správního soudu se opakovaně zabývala rovněž ústavností právní úpravy neumožňující prominutí zmeškání lhůty k podání žaloby (usnesení NSS čj. 1 Azs 142/2025-43, bod 8).

[16] Ke stěžovatelčiným námitkám tedy již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud tuto judikaturu neshledal rozpornou a není zde prostor ani pro odchýlení se od ní. Taktéž nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném rozsudku dopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatelka nebyla ve věci úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované jako úspěšnému účastníkovi žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nad rámec její běžné činnosti nevznikly, a proto ji soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. prosince 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu